

Šokio magija

Rokiškio teatro rūmų pramogų salėje dega šviesa - vadinasi, šiandien joje esama gyvybės. Užsuku. Pasirodo, pataikiau į sportinių šokių kolektyvo repeticiją. Aidi muzika. Salės viduryje guviai striksi dvi mažųjų grupės poros ir šoka vienas vaikinukas be poros (gal susirgo mergytė?). Stengdamiesi derinti judesius pagal skambančią muziką, vaikai šauda akimis į vadovę - gal kokių pastabų, nurodymų bus, gal kas negerai...

Teatro rūmų sportinių šokių kolektyvo vadovė Irina BUBNOVA jau nusišėpė miestiečių dėmesio. Keturios šio kolektyvo poros sulaukė nemažai aplođismentų miesto vaikų meno dieny metu, gerai kolektyvo šokėjus priėmė rudenį Teatro rūmų kolektyvų ataskaitiniame koncerte. Žiūrovai liko patenkinėti.

Palaukiu, kol vadovė Irina baigia užsiėmimus su savo mažaisiais mokiniais ir paprašau skirti kelias dešimtis minučių pokalbiui.

- Koks buvo jūsų kelias į sportinius šokius ir į Rokiškį?

- Mane nuo vaikystės lydėjo sportas ir muzika. Nedideliame Tadžikistano mieste, gimtinėje, lankiau sportinės gimnastikos užsiėmimus. Mamos įkalbėta, grojau smuiku, mokiausi muzikos mokykloje. Teko pašokti ir liaudies šokių kolektyve - kol esi jauna, norų daug ir dvasia pakylėta. Lankant baigiamąją vidurinės mokyklos klasę, į gimtą miestą dirbti atvyko gydytojas, Lietuvoje Norvaišų "užkrėstas" pramoginių šokių liga (taip tada vadinosi sportiniai šokiai). Iškart supratau, kad ir aš prieš tai atsilaikyti bejėgė. Pradėjau lankyti užsiėmimus ir... susirgau galutinai. Tąkart šokti pramoginius šokius kviesdavo, mano akimis žiūrint, jau subrendusius jaunuolius - 8-10 klasių moksleivius (dabar pradeda šokti net darželinukai). Baigiau institutą, net 17 metų grojau smuiku. Nors esu profesionali muzikantė, gyvenimo

su instrumentu nesusiečiau. Pramokusi šokti, institute suorganizavau savo pomėgio pasekėjų ratelį. Pradėjome dalyvauti konkursuose. Šokome ir mums sekėsi. Man sekėsi. Taip tikriausiai turėjo būti. Šokis lydi mane iki šiol. Iš Kupiškio, kur dabar su šeima gyvename, į Rokiškį papildomai padirbėti važinėti visai nesunku, tuo labiau, kad mano gyvenime tarp namų ir darbo vietos yra buvę ir daug daugiau kilometrų. Turiu kolektyvų Kupiškyje, Rokiškyje šio žanro entuziastų irgi nestinga - šoka 3 mažųjų ir 5 didesnių poros. "Varpelio" vaikų darželyje mokau šokti 5 - 6 metų vaikučius.

- Žinau, turite dukrą. Ar gera šokėja?

- Olių pamenu "šokančią" nuo to laiko, kai pati savo kojomis vaikščioti pradėjo. Neagitavau ir neverčiau jos rinktis šokėjos dalios, deja, ji "tokia gimė" - tai tiesiog įaugę į mergaitės kraują. Šiuo metu vienintelė mūsų dukra yra toli nuo namų - Vilniuje, nes nori suderinti du dalykus - mokslą ir šokį. Mergaitė lanko 1-mą gimnazijos klasę ir treniruojasi pas gerai žinomus Lietuvos trenerius. Malonu, kai sulauki gerų atsiliėpimų iš profesionalų apie jos pasiekimus, šansus. Tai - viena priežasčių, kad tėveliams, t.y. mums, reikia rimtai dirbti, daug uždirbti, nes sportiniai šokiai - gana brangus dalykas (Olios treniruotės per savaitę kainuoja apie 300 Lt). Kieno vaikai verda tame katile, tas žino šokio grožio kainą...

- Kokios savybės turi būti būdingos vaikui, kurį "užkabintų" sportiniai šokiai?

- Svarbiausia - noras. Ne mamytės, ne tėvelio, geriausia - paties vaiko. Priimu į savo vadovaujamą kolektyvą visus be atrankos. Iš darbo praktikos žinau - nėra negalių šokėjų. Kartą teko treniruoti 25 metų vyruką, kuris, ma-

Irina Bubnova repeticijoje.

niau, visai ne ten pataikė. Jis net du metus mokėsi polką šokti, kol išmoko. Lyg koks meškinas... Bet išmoko, ir, o stebukle! - tapo puikiu šokėju, baigė choreografiją ir likimą susiejo su šokiais.

- Kokia jūsų vadovaujamo būrelio traukos priežastis? Ar gabūs Rokiškio vaikai?

- Jeigu vaikai atėjo į sportinių šokių būrelį, vadinasi, jiems to reikia. Šokis, muzikos garsai skamba įrašyti jų sielose. Sportinių šokių programą sudaro 10 šokių. Nors gyvuoja griežti nurodymai, kaip šokti, nors šokių žingsniai, rodos, vienodi - pažiūrėkit, kiekviena pora tą patį šokį šoka skirtingai. Nevienoda vaikų plastika, nevienodas temperamentas. Bet taip ir turi būti, tai - labai individualu ir žavu.

Rokiškio vaikus labai gerbiu, myliu ir džiaugiuosi jais. Jie - tokie sveiki ir mandagūs. Iš tolo pamatę sveikinas - jokių šansų praeiti nepastebėtai. (O gal tai Rokiškio mokytojų ačiū?). Vaikai nori šokti. Ypač berniukai. Jiems negali neišėiti šokių judesys ar variacija - dirbs tol, kol pasieks savo. Su tokiais vaikais dirbti - vienas malonumas.

Janina

Ksaverio Bagdono nuotrauka

UŽ VILIŲ - 1000 LITŲ

Kuklios afišos gruodžio 2-3 dienomis rokiškėms kvietė į Teatro rūmuose įsikūrusią kačių ir kitų gyvūnėlių parodą - pardavimą. Šių eilučių autorei besikalbant su parodos organizatoriumi, gyvūnų šeiminku Virgijū MAJAUSKU, pora lankytojų pasinaudojo skelbimuose paminėta galimybe - apsilankyti parodoje kartu su savo augintiniais. Kavolėkietė moteris atvežė savo numylėtinę katę Pumą, kuriai tikėjosi rasti draugą (deja, tokios veislės katinų taškai nebuvo).

Ponas Virgijus juokavo, kad jam dėl gyvūnų jau "seniai pasimaišę". Dar vaikystėje slapčia nuo tėvų stengdavosi būti trijų - keturių šunų šeiminku.

Tamsi dvejų metų vietnamietiška kiaušinė, pamatiusi žmones, žiūri draugiškomis akimis ir... vizgina uodegą, lyg šuo. Kiaušinė galima buvo nusipirkti už 250 Lt. V. Majausko ūkiniam pastate gyvena ir šiaurės Amerikos melkinas. Jis atskirtas nuo kitų gyvūnų, nes yra plėšrūnas. "Tik nefotografuokite beždžionės, - perspėjo ponas Virgijus lankytojus, blyksnėčius fotoaparatais. - Mano beždžionytė labai jautri, bijo stiprios šviesos, nemėgsta svetimų žmonių". O su namų gyventojais beždžionė gyvena taikiai - mažus šuniukus, kačiukus ar triušius ima ant rankų, supa tarsi savo vaikus. Išdidus Persų veislės katinas Vilijus dalinasi narveliu su persiška katyte Boružė. Persiški katinai labai gražūs, dideli, bet, kaip pasakojo firmos atstovas, nepajėgūs patys apsiginti nuo priešių. "Jei tokį katiną užpultų prieštis, ko gero, "gražuolis" žūtų, nes nemoka įlipti į medį, be to, vargu ar pabėgtų. Jis - tiesiog kambarinis papuošalas - žaisliukas. Vilijus buvo įvertintas 1000 Lt, o Boružė - 600 Lt.

Parodos lankytojai galėjo apžiūrėti Sirijos žiurkėnus, tropinį anbištoną, Indonezijos smauglį, įvairius dekoratyvinius triušius, amerikietiškus raudonuosius vėžiūkus, papūgėles.

"Žmogus, auginantis gyvūną - geras žmogus", - tokiais žodžiais palydėjo mane parodos šeiminkas Virgijus Majauskas.

Janina

Horoskopas šiai savaitei

Ožiaragis

Gruodžio 22 - sausio 19 d.

Pasikliaukite savo jėgomis ir bičiulių pagalba - jie pasirengę jums duoti vertingą patarimą. Būtinai pasinaudokite juo, ir pinigai vėl plaukte plauks į jūsų rankas ir padarys jus turtingą kaip maharadžą.

Vandenis

Sausio 20 - vasario 18 d.

Iš žvaigždžių knygos astrologas sužinojo, kad jūs būsite paaukštintas tarnyboje ir to dėka gausite dar didesnes pajamas. Maloniai nustebins kvietimas pailsėti užsienyje, bet iki išvykimo jums teks įsitikinti, kad verslo partneris prastai dirbo ir padarė klaidą. Tai nesužlugdys verslo, jeigu jūs išliksite ramus ir laiku ištaisysite kolegos apsirikimą.

Žuvis

Vasario 19 - kovo 20 d.

Žvaigždės mano, kad dabar pats metas užmegzti naudingas pažintis ir dalykinius kontaktus. Visi įtakingi asmenys pasirengę bendradarbiauti su jumis ir teikti pagalbą, pavyzdžiui, sudarant naudingą sutartį.

Avinas

Kovo 21 - balandžio 19 d.

Pradės savaitę įprastais darbais, o baigs gavę daug naudos. Artimieji jums bus labai dėkingi už rūpinimąsi, ir tai padės įveikti visus sunkumus.

Tauras

Balandžio 20 - gegužės 20 d.

Gaus seniai lauktą dividendų. Bet prieš tai turėsite pasirašyti svarbią sutartį ir leisti į trumpą kelionę. Savaitė gali praeiti ieškant naujų pelno šaltinių, kurių jūs tikrai rasite.

Dvyniai

Gegužės 21 - birželio 20 d.

Pasak indų astrologo, nepaprastai populiarūs bus visi kolegos, suprantantys planetų kalbą. Jie turės daug klientų, norinčių viską sužinoti apie savo ateitį. Gana šviesios komersantų perspektyvos.

Vėžys

Birželio 21 - liepos 22 d.

Laukia įprastas darbas ir nedideli nemalonumai su vyresnybe. Žvaigždės pataria nesikišti į įvykių raidą ir pasikliauti pagalba iš aukščiau. Daugiau dėmesio skirkite santykiams su artimaisiais.

Liūtas

Liepos 23 - rugpjūčio 22 d.

Liūtai pastebės, kad reikalai ėmė labai blogai klotis. Kad situacija pagerėtų, turėsite kaip reikiant padirbėti. Jums nereikia kištis į bendros įmonės veiklą, tegul jai vadovauja partneriai. Būkite sąžiningas pačiam sau ir nesi-vaikykite iliuzijų.

Mergelė

Rugpjūčio 23 - rugsėjo 22 d.

Tiems, kurie nori pakeisti darbo vietą, būtų geriausia nuo šito atsisakyti. Netrukus būsite paaukštintas tarnyboje ir gausite gana svarbų postą. Planetos palankios savarankiško verslo pradžiai, tad reikėtų nedelsiant jo imtis. Senyvo amžiaus giminaitis turės sveikatos problemų.

Svarstyklės

Rugsėjo 23 - spalio 22 d.

Šią savaitę turėtų būti realizuoti naudingi prekybos sandoriai. Stenkitės, kad susitarimai būtų kuo greičiau įvykdyti, kitaip viskas gali ilgai užsitęsti. Jūsų antroji pusė daug nuveiks šeimos būčiai pagerinti.

Skorpionas

Spalio 23 - lapkričio 21 d.

Pirmiausia išspręskite su artimaisiais turinius santykius. Situacijos nepašalinimas gali turėti nepageidaujamų padarinių ir netgi priversti kreiptis į teismą, kad šis išnagrinėtų šeimyninius ginčus. Jūsų laukia romantiški nuotykiai, bet vis dėlto nereikėtų pamesti galvos.

Šaulys

Lapkričio 22 - gruodžio 21 d.

Šauliai lengviau atsikvėps, užbaigę ilgą ir svarbų darbą. Planetos mano, kad jūs už tai gausite didelį atlyginimą, ir sveikina jus šia proga. Jauni Šauliai savaitės pabaigoje, per šeimos šventę, gaus dovanų iš tėvų.

ANEKDOTAI

Vyras abiejose rankose nešasi po butelį. Prie jo prieina pažįstamas ir klausia:

- Ar eini tarą parduoti?
- Ne, aš su žmona susipykau. Ji pasakė: "Pasiimk savo daiktus ir nešdinkis".

☺☺☺

- Tėveli, kas yra alkoholikas?
- Matai, sūnau, ten keturis beržus. Tai štai, alkoholikui atrodo, kad jie aštuoni. Supratai?

- Supratau, tėveli. Tik tai ten stovi du beržai.

☺☺☺

Vieno alkoholiko išpažintis:

- Aš negaliu prisigerti, kai mano žmona yra kartu. Nemalonu matyti, kaip jos tampa dvi.

☺☺☺

Visiškai girtas policininkas sustabdo automobilį ir klausia vairuotojo:

- Kodėl jūs prie vairo dviese?
- Aš juk neklausiu, kodėl jūs apsupote mano automobilį?

☺☺☺

Vieną kartą pasiuntė čiukčį į žvalgybą:

- Jei kas nors tave pastebės, apsimesk koku nors gyvūnu, pavyzdžiui, katinu.

Čiukčį grįžtant iš žvalgybos namo pastebėjo:

- Stok, kas ten?
- Čia aš, katinas. Grįžtu namo.

Šių dienų pasaka, kaip vilką pamaitinti, kad avys sveikos liktų

Prie vienos jūros ir dviejų marių yra tokia šalis, kur dažnai lietūs lyja. Kartą susirinko visi tos šalies gyventojai ir nusprendė sau karalių išsirinkti. Ir išsirinko iš tolimos šalies, iš už jūrų marių atvykusį, prisakė: "Valdyk mūsų šalį protingai!"

Bet koks jis karalius be svitos? Todėl tuojau pat paskyrė vyriausią valdytoją ir dar daug visokiausių valdininkėlių.

Tos šalies gyventojų ne visai protingų būta, todėl jie vienas kitą dažnai skriausdavo. Kartą vienas nuskriaustasis nuėjo pas teisėją teisybės ieškoti, o šis jam ir sako: "Duok kyšį, tada tau teisybę rasiu".

Sužinojo apie tai vyriausias valdytojas, nuėjo pas karalių, ir abu nusprendė: "Reikia teisėjui duoti didelę algą, kad kyšių neimtų!" Kaip tarė, taip ir padarė - padidino teisėjų algas.

Apie tai sužinojo gydytojai, kurių algos taip pat buvo mažos, ir ėmė iš ligonių kyšių reikalauti, tikėdamiesi, kad vyriausias valdytojas ir jiems algas padidins. Kur buvę, kur nebuvę, prisistatė policininkai ir sugavo gydytojus, beimančius kyšius. Nutarė gydytojus už grotų uždaryti.

Tačiau policininkai neprotingi buvo, mat jiems vyriausiojo valdytojo protauti buvo uždrausta. Čia įsikišo prokurorai, kurie taip pat ėmė kyšius, kad valdytojas gydytojams atlyginimus pakeltų: "Gydytojų uždaryti už grotų negalima, nes ir prokurorus reikėtų už kyšius uždaryti". Taip policininkai ir susipyko su prokurorais.

Visą šią istoriją sužinojo mokytojai, už mokymą taip pat pradėjo reikalauti kyšių. Neatsiliko ir vagys, kurie ėmė reikalauti algų, kurių ligi šiol iš viso negaudavo.

Vyriausias valdytojas mato: "Blogi reikalai. Išde tiek pinigų nėra". Tačiau gudraus valdytojo būta. Jis ir nutarė: kyšininkams algas padidinti ir vagims duoti, kad nevogtų, o pinigus išdan iš jų pačių ir surinkti. Todėl paskelbė: "Pabrangs benzinas!", o pats sau galvoja "Pabrangus benzinui, pabrangs ir maisto produktai, transporto paslaugos bei visa kita, todėl į išdą bus surinkta daugiau pinigų. Jeigu pinigų pritrūktų, tuomet dar galima pabranginti elektrą - negi žmonės tamsoje sėdės?! O jeigu imtų elektrą taupyti, pasuksim laikrodžių rodykles, kad žmonės naktį dirbtų, o dieną miegotų, tuomet bus priversti naudoti elektrą. Dar galima ir už orą mokėti rinkti, ir vandens mokėti pakelti, juk visi žinom, kad be oro ir vandens niekas gyvas negyvens.

- Nepritrūks išdas pinigų, - nusprendė drąsiai vyriausias valdytojas ir visiems šalies gyventojams pažadėjo dar didesnius atlyginimus, dosniai visus pinigais apdalinti.

Džiaugiasi karalius gudriu valdytoju, gebančiu ir vilką pamaitinti, ir aveles apmulkinti.

Pasaką surašė ūkininkas
Algimantas Statkevičius

PRAGIEDRULIAI

Mūsų adresas:
Nepriklausomybės a. 22
4820 Rokiškis
Tel./Faks. 5 13 54
e-mail:
pragiedruliai@post.omnitel.net

Leidėjas UAB "Rokiškio
pragiedruliai"
Indeksas 424.
2 spaudos lankai.
Laikraštis leidžiamas
antradieniais ir
penktadieniais
Tiražas 5990 egz.

Redaktorius
Vygandas Pranskūnas
Tel. 51532
Korektorė
Rasa Čižauskienė
Leidybos centras:
Jolita Kaškevičienė,
Igoris Skripka

Autoriai atsako už pateiktus faktus ir kitą informaciją.

Redakcija už reklamos ir skelbimų turinį neatsako. Skelbimai ir prenumerata redakcijoje priimami darbo dienomis.

ORAI

Atlėgus šalčiams, žemę apdengė storesnis sniego sluoksnis. Kritulius į mūsų šalį atnešė iš Vakarų atslinkęs ciklonas. Jis toli nuo Lietuvos nesitrauks ir šią savaitę. Daugelyje rajonų pasniguriuos, temperatūra naktimis prognozuojama nuo 6 iki 12 laipsnių šalčio, dienomis - nuo 2 iki 8 laipsnių. Savaitės viduryje snigs mažiau. Naktį kai kur gali atšalti iki 15 laipsnių. Antroje savaitės pusėje ir savaitgalį netoli Lietuvos vyks nuožmi kova tarp iš Atlanto atkeliavusių šiltų oro masių ir žemyne įsitvirtinusio šalčio. Šios kovos baigtį prognozuoti sunku. Atmosferos sukūriai akimirksniu gali pasukti kita linkme ir tuo pačiu staigiai pakeisti į mūsų šalį keliaujančias oro mases.

Kalendorius

Nuo antradienio iki antradienio
Šiandien saulė tekėjo 7.28 val., leisis 14.53 val.

Dienos ilgumas 7.25 val.

Mėnulio pilnatį gruodžio 10 d. pakeis delčia.

Vardadieniai, datos

Antradienis, 12.08

Gedmintė, Guntilda, Vaidginas, Zenonas.

Švč. Mergelės Marijos nekaltas prasidėjimas

Trečiadienis, 12.09

Gedenė, Leokadija, Valerija, Vakaris.

Ketvirtadienis, 12.10

Eidimtas, Eularija, Ilma, Loreta.
Tarptautinė žmogaus teisių diena

Penktadienis, 12.11

Aistis, Dovydas, Tautvaldė.

Šeštadienis, 12.12

Dagmara, Gilmintas, Vaigedė.

Sekmadienis, 12.13

Eiviltė, Kastautas (Kąstyti), Liucija, Otilija.

Pirmadienis, 12.14

Alfredas, Augenis, Fortūnatas, Kintvilė, Tarvainas.

7 LIETUVOS DIENOS

Slaptos operacijos metu Valstybės saugumo departamento pareigūnai sustrukdė perduoti vienos NVS valstybės specialiajai tarnybai informaciją, esančią Lietuvos valstybės paslaptimi. Manoma, kad šnipus domino informacija apie Lietuvos ginkluotės pirkimo planus ir strateginių objektų apsaugą.

Lietuvoje akredituotas naujas - jau trečiasis - Rusijos gynybos atašė pulkininkas Aleksandras Volegovas.

Lietuvos naftos įmonės terminalas "Būtingės nafta", Biržų "Naftotiekis" ir AB "Mažeikių nafta" sujungti į koncerną.

Taline rezultatu 91:60 nugalėjusi Estijos krepšininkus Lietuvos rinktinė užsitikrino teisę dalyvauti 1999 metų Europos vyrų krepšinio čempionato finaliniame turnyre.

Lietuvos liberalų sąjunga iš partijos narių išbraukė Seimo narius Virginijų Martišauską ir Kęstutį Trapiką.

Seimas vardiniu balsavimu patvirtino 1999 metų nacionalinį biudžetą. Numatytos biudžeto pajamos bus lygios išlaidoms ir sudarys 10 mlrd. 291 mln. litų.

Tarp 35 Europos valstybių, pagal gyventojų sveikatą, Lietuva užima 29 -ją vietą. Aplektos tik Rumunija, Estija, Baltarusija, Ukraina, Latvija ir Rusija.

Teisėjų taryba rekomendavo prezidentui Valdui Adamkui atleisti iš teisėjo pareigų Alytaus rajono apylinkės teismo teisėją Vytautą Kucevičių, rekomendavusį paleisti į laisvę Kauno nusikaltėlių autoritetą Deivį Ganusauską, pravarde Mongoliukas.

Lietuva ir Prancūzija pasirašė dvišalę readmisijos sutartį, kuria atveriamas kelias įvesti piliečių bevizijų kelionių tvarką. Numatoma, kad gruodžio 16 d. Lietuvos vidaus reikalų ministras Stasys Šedbaras vyks į Vokietiją ir pasirašys readmisijos sutartį su Vokietija.

PASAULIO SAVAITĖ

Valstybinės kalbos mokantys Latvijos mokytojai nuo sausio 1 d. bus atleisti iš darbo.

Estijos prezidentą Linartą Merį už aktyvų dialogą su provincijos spauda šios šalies žurnalistai pripažino draugiškiausiu spaudai politiku.

Lenkijos mieste Liubline prasidėjo teismas, kuriame 26 asmenys, tarp jų ir 18 kunigų, teisiama už tai, kad 1992 - 1996 metais į šalį nelegaliai įvežė 61 lengvąjį automobilį. Sukčiai, pateikdami dokumentus, neva automobiliai skiriami labdarai, išsisukdavo nuo maito mokesčio.

Lapkričio 20 d. nužudytos Valstybės Dūmos deputatės Galinos Starovoitovos padėjėjas Ruslanas Linkovas tikisi po dviejų savaičių išeiti iš Karo medicinos akademijos klinikos, kur jis buvo paguldintas dėl sunkių sužeidimų.

Bakingamo rūmų, kuriuose reziduoja Didžiosios Britanijos karalienė Elžbieta II, 78 vonios kambariai ir tualetai spalio mė-

nesį buvo apkrėsti legioneliozės - dar žinomos legionierių ligos pavadinimu - bakterijomis.

Šveicarijos policija Bazelyje suėmė buvusį Ukrainos premjerą, parlamentarą Pavelą Lazarenką, kai šis mėgino išvykti į šalies. Ukrainos generalinis prokuroras dar spalio mėnesį pasakė, kad įtaria P.Lazarenką pinigų pasisavinimu.

Po Artimųjų Rytų regioną keliaujantis buvęs JAV prezidentas Džordžas Bušas apsilankė Kuveite. Tuo tarpu jo sūnus, Teksaso valstijos gubernatorius ir galimas pretendentas 2000 metais kovoti dėl JAV prezidento posto Džordžas V.Bušas atvyko trijų dienų vizito į Izraelį.

43 metų egiptietis Šlomo Nouras, apkalintas "Mis pasaulis 98" Linor Abargil išprievartavimu, pareiškė, kad pati gražuolė žengė pirmąjį žingsnį ir pageidavo mylėtis. Tuo tarpu L.Abargil teigia, jog prieš du mėnesius vyras ją surišo ir mašinoje kelis kartus išprievartavo.

ŠVIETIMIEČIAI SIEKIA GERINTI UGDYMO PROCESĄ

Parengtas rajono švietimo įstaigų optimizavimo projektas. Jį pakomentuoti "Pragiedrulių" korespondentas Stasys Varneckas paprašė rajono švietimo tarnybos vadovą Rimantą ŠINKŪNĄ.

Pliusų, atrodo, daugiau

Pirmiausia pateiksiu truputį statistikos. Rajone šiuo metu yra 2 gimnazijos, 9 vidurinės, jaunimo mokykla, 14 pagrindinių, 13 pradinių ir 4 darželiai - mokyklos. Jose mokosi 6723 moksleiviai, iš jų 1982 kaimo mokyklose. Vidutinis mokinių skaičius kaimo vidurinių mokyklų 5-9 klasėse 19 mokinių, 10-12 klasėse - 12. Penkiose kaimo pagrindinėse mokosi po 50 ir mažiau mokinių, trijose yra šeši 1-9 klasių komplektai, vienoje - 5. Vidutinis mokinių skaičius 5-9 kaimo pagrindinių mokyklų klasėse - 6,5 mokinio.

Daugumoje pradinių mokyklų yra po 2 klasių komplektus. Septyniuose kaimo pradinėse mokosi mažiau kaip po 20 mokinių.

Kas gi verčia reorganizuoti šią, atrodo, jau nusistovėjusią rajono švietimo įstaigų sistemą? Visų pirma norėčiau atkreipti dėmesį į mokinių skaičiaus mažėjimą kaimo mokyklose. Kuo mažesnė mokykla, tuo brangiau kainuoja jose vieno vaiko mokymas. Jungiamose klasėse nukenčia mokymo kokybė. Be to, mažose mokyklose nepakanka specialistų, kai kurias disciplinas (dažniausiai fiziką, chemiją, geografiją, užsienio kalbas) dėsto ne tų specialybių pedagogai. Tai irgi negerina mokymo kokybės. Mažose kaimo mokyklose stinga sporto salių, atskirų kabinetų įrangos ir kt.

Rajono švietimo tarnybos specialistai, rengę šį projektą, gerai supranta, kad švietimo įstaigų tinklo optimizavimas palies kai kurių žmonių interesus, jam priešinsis mokinių tėvai, mokytojai. Tuo, be abejo, siekdami populistinių įsikslų, pasinaudos oponentai. Iškilis ir kitų problemų. Galį padaugėti mokyklos nelankančių mokinių, toliau gyvenantys neteks sąlygų dalyvauti popamokinėje veikloje. Tačiau mokyklų tinklo optimizavimo pliusų, mano nuomone, yra daugiau negu minusų.

Siekiame ne tik

ekonominio efektyvumo

Ką gi konkrečiai palies mokyklų tinklo pasikeitimai? Pagal projektą iki 1999 m. rugsėjo 1 d. Kriaunų vidurinę mokyklą numatoma reorganizuoti į pagrindinę. Šiuo metu Kriaunose dirba 21 pedagogas, iš kurių 7 yra pensinio amžiaus. Perėjus prie dešimtmečio mokymo, du pedagogai liktų dirbti su nepilnu pamokų krūviu, kitiems pamokų sumažėtų. Baigę 10 klasių, dalis mokinių važinėtų tresti mokslo į Obelių vidurinę, dalis apsigyventų Rokiškio J. Tumo - Vaižganto vidurinės bendrabutyje.

Vieno mokinio išlaikymas Kriaunų vidurinėje dabar pats brangiausias - 3567 Lt. Šios mokyklos reorganizavimas leistų per metus sutaupyti 163,8 tūkst. Lt.

Dvi pagrindines mokyklas - Konstantinavos ir Panemunėlio - projekte siūloma pertvarkyti į pradines. Jose dabar mokosi po 50 vaikų. Po reorganizacijos Konstantinavos mokiniams būtų sudarytos sąlygos mokytis Panemunio, Kazliškio, Žiobiškio pagrindinėse arba Pandėlio vidurinėje. Panemunėlio miestelio mokinukus priimtų Panemunėlio vidurinė, kurią nuo bažnytkaimio skiria tik 3 kilometrai.

Šių mokyklų reorganizavo ekonominis efektas 201 ir 185 tūkst. Lt.

Juodupės ir Kamajų meninio lavinimo centrus siūlome pertvarkyti į Rokiškio muzikos mokyklos skyrius.

Optimizavimo projekte yra ir Ragelių pradinė mokykla, kurioje šiais mokslo metais mokosi 8 mokiniai. Ir šis skaičius ateityje turi tendenciją mažėti. Ragelių vaikai galėtų lankyti Laibgalių pagrindinę, iki kurios tik 2 kilometrai.

Klaidinga būtų manyti, kad švietimo įstaigų tinklo optimizavimo programa siekiama tik ekonominio efekto - sutaupyti 500 - 600 tūkst. Lt. Taip, tai labai svarbu, bet yra ir kitas tikslas - ugdymo proceso gerinimas.

Projektą artimiausiu metu svarstysime rajono tarybos švietimo, kultūros ir sporto komitete. Mes pasiruošę atsižvelgti ir į mokytojų, mokinių tėvų pastabas.

RAJONO TARYBOS NARIAMS

1998 m. gruodžio 11 d. 13 val. rajono savivaldybės rūmų I aukšto salėje įvyks neeilinis rajono tarybos 13 - asis posėdis. Bus svarstomas klausimas dėl žemdirbių kreipimosi.

Prašome dalyvauti. Rajono tarybos posėdžiai atviri.

Į rajono tarybos posėdį kviečiame seniūnus.

Rajono meras V. Masiulis

"Pilgrimo keliu" - mūsų rajone

Įvairiuose Lietuvos miestuose, Lenkijoje, kitose užsienio šalyse vyksta renginiai, skirti poeto Adomo Mickevičiaus 200 - osioms metinėms.

Poetinę dedikaciją "Pilgrimo keliu" yra paruošę kauniečiai aktoriai Virginija Kochanskytė ir Petras Venslovas. Jos premjera įvyko Čekijos sostinėje Prahoje.

Lietuvos kultūros ministerijos ir rajono Viešosios bibliotekos iniciatyva rytoj, gruodžio 9 dieną, programos "Pilgrimo keliu" galės pasiklausyti ir mūsų rajono gyventojai. Aktoriai iš Kauno 9 val. svečiuosis Pandėlio vidurinėje mokykloje, 10.45 val. - Krašto muziejuje, 12.15 val. - "Romuvos" ir 13.30 val. - Juozo Tumo - Vaižganto vidurinėse mokyklose.

Ernis Čižas

Moksleivių ir suaugusių problemos panašios

Į švietimo tarnybą buvo susirinkę rajono gimnazijų bei vidurinių mokyklų atstovai - 11 aktyvistų. To susibūrimo tikslas - sudaryti rajono moksleivių tarybą, išsirinkti delegatą į antrąją šalies moksleivių konferenciją. Prie kavos puodelio atvirai ir nuoširdžiai pasikalbėta apie opiausias moksleivijos problemas.

Kas gi labiausiai jaudina šių dienų moksleivius? Daugelis minėjo problemas, kurios būdingos suaugusiems. Dažnai girdėjosi tokie žodžiai, kaip alkoholizmas, narkomanija, rūkymas. Šios blogybės vis labiau plinta, joms užkirsti kelią nepakanka nei mokytojų, nei moksleivių aktyvo pastangų.

Aktualūs pedagogų ir mokinių santykiai. Gilėja moksleivių socialinis susiskirtymas, vis daugiau mokinių yra socialiai remtini. Pasitarimo dalyviai reiškė įsitikinimą, kad rajono moksleivių taryba padės gerinti mokyklų ryšius, apibendrinti problemas. Delegatų į antrąją šalies moksleivių konferenciją išrinktas Rokiškio J. Tumbelio gimnazijos dešimtokas Robertas Kirlys.

Stasys Daugėla

NEPRIKLAUSOMYBĖS AIKŠTĖ

Žinia, kad mergaitės žudikas Paulius Navickas gali išeiti į laisvę, sukrėtė Lietuvos visuomenę. Ypač tuo pasipiktino kauniečiai, kurie kartu su aukos tėvais pergyveno baisią tragediją.

O ką apie tai mano rokiškėnai?

Aleksiejus AMOSEJEVAS, Senamiesčio vidurinės mokyklos direktorius:

- Tai ne tik gydytojų, teisėjų, bet ir visuomenės problema. Net perkėlus Paulių

A. Amosejevas

Navicką iš specialiojo į paprastą tokios pat ligoninės skyrių, iškiltų įvairių problemų. Juk iš kitų skyrių jis nesunkiai gali pabėgti. O ir kaip jaustusi kiti, ypač palatos ligoniniai, žinodami, kad šalia jų žudikas, tuo labiau psichikos ligonis. Rezultatai gali būti nenuspėjami.

O kad žiaurėja visuomenė, ypač jaunimas, akivaizdu. Nebaudžiamumas, vaikų užimtumo problemos, nepritekliai - pagrindinės negerovių priežastys.

Štai mūsų mokyklos patalpose veikia vaikų ir paauglių užimtumo centras, kuriame visada daug jaunimo. Visus vilioja kompiuteriai, kita šiuolaikinė įranga. Tačiau kažin ar centras "neišsikvėps", kai pristigs lėšų?

Ne tik mūsų, bet ir kitų mokyklų materialinė padėtis prasta, todėl, net ir labai norėdami, ne ką turime jaunimui pasiūlyti. Kasdien vaikai mato įvairius baisumus TV

ekranuose, visa tai sklinda iš radijo eterio, mirga spaudos puslapiuose. Štai viename TV seriale apie jaunimą rodoma, kaip vakarėlio metu siūloma "žolytės". Ar, prisžiūrėjęs tokių filmų, ir mūsų jaunimas nepradės pamėgdžioti, negalvodamas apie pasekmes?

Romualda CEGELSKIENĖ, vaikų darželio "Ažuoliukas" direktorė:

- Apie šį įvykį ne kartą priekavos puodelio kalbėjomės su kolegėmis. Mūsų nuomone, tai gydytojų klaida, kad

R. Cegelskienė

norėta paleisti pavojingą nusikaltėlį. Nesvarbu, kad jis ligonis, tuo labiau, kad, kaip teigia medikai, dar ir nepagydomas. Net baisu būtų kada nors išgirsti, jog iš mūsų auklėjamų vaikučių gali išaugti panašūs į Navicką. Suprantu Pauliaus motinos norą bet kokiomis sąlygomis savo sūnų ištraukti į laisvę. Bet ar visada ši moteris susimąsto apie nužudytosios mergaitės tėvų, artimųjų skausmą? Man šis faktas baisesnis.

Antanas GARUOLIS, Rokiškio miesto seniūnas:

- Tokį žmogų ir toliau reikia gydyti, o jei pasveiko - teisti už padarytą žiaurų nusikaltimą. Kas darysis, jei žudikai nebaudžiami vaikščios laisvėje, nors tokių atve-

jų Lietuvoje yra ne vienas. Kartais pagalvoju, gal medikai buvo spaudžiami "iš viršaus", o gal buvo ir kitų motyvų jų tokiam

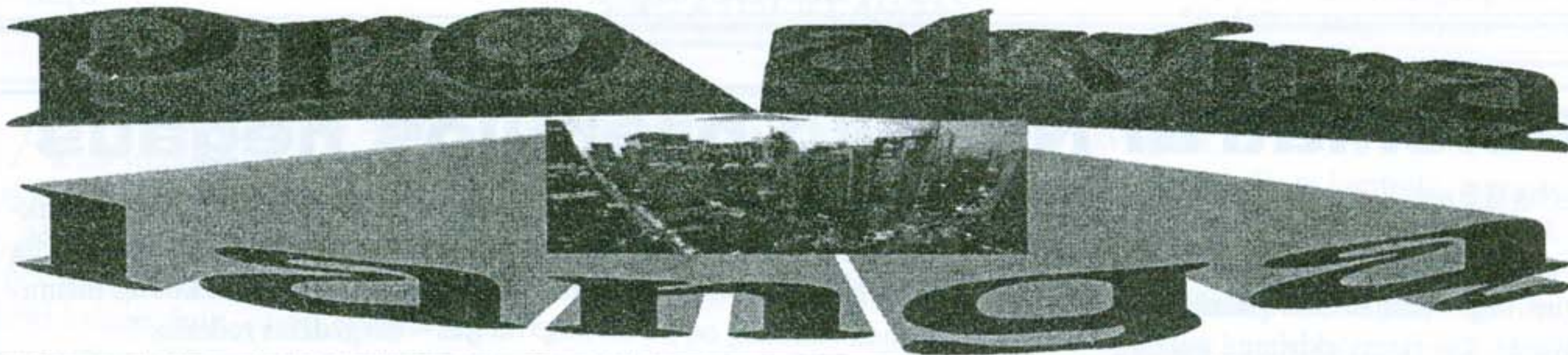

A. Garuolis

sprendimui. Gera, jog teismas buvo principingas, nors, matyt, Pauliaus mama ieškos kitų landų, kad bet kokia kaina sūnų išlaisvintų. Tokiais atvejais reikia vadovautis ne emocijomis, o paprasta tiesa: nusikaltai - atsakyk.

Kalbėjosi
Ernestas Čižinauskas

Publikaciją apie
P.Navicko "kelia į
laisvę" skaitykite priede
"Pro atvirą langą"

Rimtu, ironišku ir linksmu žvilgsniu

Psichiatrai Nobelio premijos negaus

Kai užsukau į Rokiškio psichiatrijos ligoninės sustiprintojo režimo skyriaus vedėjo Juliaus Meškelės kabinetą, į jį susirinkęs būrelis gydytojų kažką gyvai aptarinėjo. Humoro jausmo nestokojantis vedėjas, matyt, taikliai ir ne be anekdotiškų pagražinimų atmušinėjo savo kolegų atakas. Mat J. Meškelė rašančių, fotografuojančių ir filmuojančių žurnalistų dėka paskutiniuosius lapkričio ir pirmosiomis gruodžio dienomis tapo bene populiariausiu šalies žmogumi. Žurnalistus "ant kojų", be jokios abejonės, sukėlė Ona Davydavičienė - šiame skyriuje gydomo žmogžudžio ir prievartautojo Pauliaus Navicko motina, nenustygstanti vietoje ir lekiuojanti į įvairias institucijas su skundais ir prašymais, kad jos sūnus kuo greičiau būtų išvaduotas iš skyriaus, kurio langai grotuoti, o durys - be rankenų. Populiarumas gydytojui, ne itin mėgstančiam žurnalistus, tapo sunkia našta. Matyt, tai žinodami, kolegos nepiktavališkai laidė juokelius, o vedėjas, būdamas psichiatras ir atitinkamai vertindamas situaciją, į ugnį vis šliukštelėdavo žibalo. Kaip sakoma, geriausia gintis tuo pačiu ginklu, kuriuo kažkas puola.

Gestapas pateisino savo pravarde

Penkiolikmečio kauniečio Pauliaus Navicko pavardė šalies laikraščiuose, per televiziją ir radiją imta minėti 1995 -ųjų pradžioje. Tuomet jis pasiūlypo rogutėmis besivažinėjusią mažametę Daivą Filipavičiūtę, ją išžagino, o po to nustūmė į Neries upę. Kai netoliese gyvenę kauniškiai sužinojo, kas taip žiauriai pasielgė, labai nenustebo. Paulius jau prieš tai buvo pagarsėjęs savo žygiais, net turėjo pravarde - Gestapas.

Nuo trejų metų P. Navickas lankė savaitinį vaikų darželį, mat tėvai buvo išsiskybę, o motina už naminės degtinės gamybą "tupėjo" už spygliuotos tvoros. Mažametis Paulius darželyje elgėsi chuliganiškai: mušė bendraamžius, gadino šios įstaigos inventorių.

Vėliau jo elgesys taip pat nepasikeitė, netgi žiaurėjo: mušė vaikus, visai pankino gyvūnelius. Kone septynis kartus jis buvo gydytas šalies psichiatrijos ligoninėse, kartą - net Leningrade. Visur gydytojai nustatydavo tą pačią diagnozę - šizofreniją. Tai neaiškios prigimties psichikos susirgimas, ilgainiui sukeliantis silpną protą. Tai

liga, kurios dar niekas nėra pagydęs.

Po to, kai D. Filipavičiūtę nužudžius įtartas P. Navickas, kai buvo atlikti tam tikri tardymo veiksmai, kauniškiui paskirta psichiatrijos ekspertizė. Ekspertai dviračio nebeišrado. Jie nustatė tą patį, ką kaimynai bei artimieji seniai žinojo - paauglys serga šizofrenija. Suprantama, tokiu atveju Kauno apygardos teismas, nagrinėjęs baudžiamąją bylą, P. Navickui negalėjo skirti bausmę atlikti kalėjime ar kolonijoje kartu su sveikais nusikaltėliais. Žmogžudys buvo nuteistas priverstiniam gydymui griežto režimo sąlygomis. Kadangi Lietuvoje tokios ligoninės nėra, nuteistasis buvo atsiųstas į Rokiškio psichiatrijos ligoninės sustiprintojo režimo skyrių. Vadinasi, bausmė jam automatiškai sušvelnėjo.

Kaip pasakojo ligoninės darbuotojai, P. Navickas nuo pat pradžių pasižymėjo. Pavyzdžiui, iš duonos jis nulipdydavo išmatų muliažus, išdėliodavo palatoje, pridengdavo popierėliais ir kviesdavo sanitarus, kad šie palatą išvalytų... Nuo mažens įpratęs skriausti silpnesnius už save, ligoninėje jis elgėsi taip pat. Dėl nesugyvenamo su kitais ligoniais elgesio P. Navickas buvo nuolat keliamas iš vienos palatos į kitą - apkeliavo turbūt visą skyrių. Jis ramesnis būdavo tik

ten, kur kartu dienas leisdavo už jį daug stipresnis.

Žodžiu, Gestapas ir po teismo nuosprendžio visiškai pateisino savo pravarde. Kaip, beje, ir ekspertų išvadą dėl ligos.

Kieno rankose ligonio likimas?

Sustiprintojo režimo skyriaus vedėjas, gydytojas psichiatras Julius Meškelė sakė, kad palatose su grotuotais langais gydoma apie 100 ligonių. Daugiau kaip pusė jų - apie 70 proc. - padarę itin sunkius nusikaltimus: nužudę, kėsinęsi nužudyti, išžaginę, apiplėšę. Yra tokių, kurie Anapilin pasiuntė ne po vieną žmogų. Ne vienas iš jų, pagerėjęs sveikatos būklei, psichiatrų komisijos buvo apžiūrėtas. Ne vienam parašyti teikimai teismui, kad šis pakeistų režimą. Tiesa, buvo ir tokių, kurie vėl nusikalto ir buvo sugrąžinti atgal.

Vedėjas sakė, kad kas pusę metų kiekvienas ligonis gali tikėtis daktarų komisijos ir perteisimo. Kadangi ligonių daug, kas mėnesį komisija tikrina tai vienos, tai kitos grupelės sveikatos būklę. Komisija paprastai sveikatą

Nukelta į 6 psl.

Psichiatrai Nobelio premijos negaus

Atkelta iš 5 psl.

tikrina tų ligonių, kuriems pusmetį taikomas taip vadinamasis palaikomas gydymas, t.y. jiems skiriama mažiau vaistų. Tokius ligonius apžiūri ne vien ligoninės specialistai, bet ir Teismo psichikos ekspertizės ir narkologijos tarnybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos atstovai. Šio žodis paprastai būna lemiamas. Vietos gydytojai teikimą teismui gali parašyti tik tiems ligoniams, kurie teisti už nežiaurius nusikaltimus – vagystes ir pan.

J.Meškelė pasakojo, jog P.Navickui tapus pilnamečiu, Migracijos tarnyboje buvo pasirinkta jo pasą. Po kiek laiko į ligoninę atvažiavo Pauliaus motina O.Davydavičienė ir ėmė reikalauti sūnaus pasą. Vedėjas tvirtino iš pradžių jo nedavęs ir sakęs, kad dokumentas turi būti ten, kur ligonis. Tačiau O.Davydavičienė primygtinai reikalavusi, ir vedėjas nusileidęs. J.Meškelė sakė: "Kadangi Navicko veiksnumas neapribotas, liepiu jam pasirašyti, kad atiduoda pasą. Jis pasirašė. Po savaitės motina pasą atvežė, tačiau jame jau buvo žyma, kad Paulius registruotas Kauno rajono Vilkijos mieste lyje, ne ten, kur gyvena jo motina ir gyveno jis". Toks O.Davydavičienės poelgis suprantamas – ji tikėjosi, kad sūnus bus perkeltas į bendro tipo psichiatrijos ligoninę pagal gyvenamąją vietą. Ta ligoninė - Žiegdriuose, tam pačiam Kauno rajone, prie marių.

Skundusis aukščiausiomis šalies institucijoms, O.Davydavičienė tikėjosi savo sūnų išlaisvinti. Jos pastangos iš dalies neliko be rezultatų. Teismo psichikos ekspertizės ir narkologijos tarnybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos konsultantas Konstantinas Daškevičius rekomendavo, tad Rokiškio psichiatrijos ligoninės sustiprintojo režimo skyriaus gydytojai Julius Meškelė, Kęstutis Mikučionis ir Kęstutis Maselis pasirašė, jog P.Navickas gali būti perkeltas į bendro tipo ligoninę.

Paklaustas, ar tikėjosi, kad P.Navickui bus sušvelnintas režimas, skyriaus vedėjas atsakė neigiamai. Vadinasi, tai

buvo padaryta dėl šventos ramybės, kad galbūt atsikratytų nuolatinių O.Davydavičienės vizitų, skambučių, net grasinimų.

Kita vertus, J.Meškelė sakė, kad P.Navickui jau metai taikomas palaikomas gydymas. Paauglys subrendo, jo elgesys pasikeitė. Medicinos seserys kiekvieną dieną smulkiai aprašo ligonio elgesį. "Jei būtų kas ne taip, išsikovsčiau ligonį, padaryčiau atitinkamą įrašą ligos istorijoje, - teigė skyriaus vedėjas. - Jau kuris laikas, kai apie Navicką jokių "blogų" įrašų nėra". Išėitų, kad jį tikrai buvo galima rekomenduoti į kitą ligoninę, tačiau nesitikint, kad jis ten pateks. Sužaišta ligonio likimu, bet dėl to gydytojų lyg ir nevertėtų kaltinti. Viso šio, kaip ir kito (kad "kenciančio" sūnaus vardas vėl nuskambėtų plačiai) ažiotažo iniciatorė buvo O.Davydavičienė.

Motina vėl laukia komisijos

J.Meškelei pasirodė keista, kad daug kas nesuprato ir klausė, kaip atsitiko, kad P.Navicko sveikata pagerėjo būtent sausio mėnesį. Lyg kirviu nukirsta – nei anksčiau, nei vėliau, o tą dieną Paulius Navickas, anot vedėjo, kai kieno nuostabai tapo kone šventasis. "Čia nieko neįtikėtino nėra, - teigė J.Meškelė. - Ant kiekvieno akto rašoma data. Kaip ir ant bet kokio kito rašto. Tačiau tai nereikia, kad būtent nuo tos datos ligonis pasikeitė. Jis, kaip minėjau, stebimas ilgai, kiekvieną dieną. Pagerėjimo, jeigu toks užfiksuotas, pradžia juk turi būti.

Mums visai nesvarbu, kada tai užfiksuojama – sausio, vasario ar kokią kitą mėnesį. Išvelgti čia kažkokias insinuacijas – bergždžias reikalas".

Pasak J.Meškelės, jeigu ligonio sveikatos būklė, jo elgesys pasikeitė sausį, o ne kurį kitą mėnesį, tai komisijos nariai taip ir parašė. Akte nepažymėta, kad ligonis jau sveikas ir gali keliauti į namus.

Skyriaus vedėjas Julius Meškelė Nobelio premijos negaus.

"Panevėžio apygardos teismo salėje aš sakiau apie ligonio pagerėjimą, bet netvirtinau, kad jis sveikas, kad vėliau vėl negali būti pavojingas visuomenei ir neprisidaryti panašių dalykų. Vis dėlto prokuroras kažkodėl paklausė: "Tai Navicką pagydyt?" Ką aš galėjau pasakyti? Pasakiau tiesą: "Jei būčiau pagydes, gaučiau Nobelio premiją ir psichiatru nebedirbčiau". Šizofrenija nepagydoma, todėl ir tos milijoninės premijos gauti niekada nesitikiu", - kalbėjo skyriaus vedėjas.

Teismui nepatenkinus psichiatrų rašte išdėstyto prašymo, O.Davydavičienė tuoj pat paskambino į ligoninę ir paklausė, kada vėl susirinks komisija...

Vygandas Pranskūnas
Autoriaus nuotrauka

Autobusas, pritvinkęs mieguistų šilumos, keleivių prakaito, kažkienu atsikąsto obuolio, dešros kvapo, užaudamas svyravo raitytu asfaltu per vakaro ūkanose bebaigiančius ištirpti krūmokšnių, ežerų, sodybvičių kontūrus. Akyse tebešmėkščiojo sostinės vitrinų reklamos, žiburiuojančios gatvės, mūrų akmeninė pilkuma, nuo pašalinės akies užtvėrusi didmiestišką paslaptį, gal net valdovišką didybę ar pagyrūnišką orumą, o ausyse tebeskambėjo maldaujančios, verkšlenantys, netgi grasinantys (mes dar pažiūrėsime!) bilietų negavusiųjų balsai. Jiems antrino besiteisinančių ir kartu besiginančių vairuotojo ir konduktorės rumpi, sausi aiškinimai, kad autobuse tik 33 vietos ir nė vienos daugiau. Visi tie vaizdai ir balsai lyg ledokšnis, užplaukęs ant šiltos srovės, tirpo Lino sąmonėje prieš suvokimą, kad viskam galas, kad visus tuos trejus metus - tegu išbrauktus iš jo dar neilgo gyvenimo - ramia sąžine paliko už sunkių, geležimi kaustytų vartų - tartum skylėtą skėtį ar pridergtą lagaminą nutrūkusiomis rankenomis. Niekas jų jau neims - nei padorus pilietis, nei valkata. Linas jautė savotišką pasitenkinimą dar ir dėl to, jog nė vienas iš trisdešimt dviejų keleivių neįtarė, iš kur ir kur dar da jis - trisdešimt trečiasis. Nenervino ir kaskart prie peties prisiliečianti trūkčiojančiai pro nosį knarkiančios pagyenusios moters galva. Net šampūno kvapas, susimaišęs su pigaus odekolono ir prakaito dvoku, nekėlė šleikstulio, kaip būdavo kitais kartais. Jo gyslomomis pulsavo keistas sugrįžimo džiaugsmas, vis dar, tiesa, atmieštas trejų metų pažeminimo, skubaus žvilgsnio į šalį prieš pažįstamą, aiškios, bet drauge ir skaudžios kaltės jausmo. Ir vis dėlto, po ilgos pertraukos patogiai įsitaisęs minkštame krėsele, suprato, jog iš kurorto ar ulionių grįžtama kiek kitaip, negu iš ten, kur nubloškia kažkokiam dėdulei švystelėtas kumštis.

Po sekinančio darbo nuvirtęs ant gultų, kai nei raumenims, nei smege-

nų ląstelėms nieko kito nebelikdavo, kaip išsijungti lyg kokiam magnetiniam jungikliui, staiga nesamos plieninės spyruoklės mestelėtas net šokdavo iš guolio ir išsprogusiomis akimis ieškodavo, regis, tik ką po girtomis kojomis restorano vestibulyje pasimaišiusio akiniuočio, jo perkreipto riebaus veido. Rake-

Vidurnakčio kely

tiniu greičiu jau lėkė į jį jo - Lino - kumštis. O prieš tai išvysdavo šeriais apėjusią akiniuočio ranką, kuri, matyt, akimirkiniu sutrukčiojus baimės instinktui, į jo kišenę brukto drėgnoje saujoje suspaustą velniaižin ar betiksintį laikrodėlį, turbūt iš kažko nudžiutą. Atseit še - ir atsisvartuok. Apgirtęs Linas drūkio mielaširdystę suprato kaip kyšį ar mainus už Justę, ir to pakako, jog po jo krumpliais į šipulius pabirtų žandikaulis. "Einam pas mane, mergyte!" - seilėti žodžiai kaskat išlisdavo lyg tarakonai iš tamsių plyšių, bet prieš juos staiga iškildavo jo kumštis, pasiūstas vietoj merginos. Pašokęs išsėdėdavo iki išnaktų, tarytum laukdamas iš naujo pasikartojančio duslaus žnegtelėjimo ir Justės riksmo. Tačiau nuo pasienių tesklido knarkimas ir šnypštimas. Lyg gyvatės, dingtelėdavo, ir aš - viena iš jų.

- Duokit... - nupurto balsas, tačiau ne vyriškas, smaginęs tąkart jo ranką restorane, o moteriškas. Pajunta krestelėjimą į petį, greičiau tik švelnų prisilietimą. - Bilietą duokit - kontrolė.

Praplėšia akis: priešais jį piktas kontrolierės veidas. Linas greitomis ima raustis po kišenę, suvirpindamas aplinkinių žingeidumą. Pagaliau kontrolieri trūksta kantrybė.

- Kur važiuoji?

Klausimas nusirita per visą autobusą, lyg juo moteris norėtų pabrėžti savo galybę. Nuo to Linui jis pasirodo dar keistesnis, netgi juokingas (kokios naviuolės klaidžioja nakty!), todėl instinktyviai gūžteli pečiais.

- Namų, - burbteli ir tuo pat metu užčiuopia melsvą popierėlį.

- Į Laukupius? - veria kontrolierės

žvilgsnis.

"Vėl! Ir čia ta kontrolė, įtarumas ir nepasitikėjimas. Gana! - nori surikti. - Mano laikas pasibaigęs, atsitraukit pagaliau! Aš toks pat, kaip ir tu, kaip šalia knarkianti moteriškė, kaip visi kiti, tad ko įsispoksiojai pelėdos akimis? Juk aiškiai ant bilieto para-

šyta: LAUKUPIAI. O gal išvydai ant kaktos išdegintą numerį ar dar bala žino kokį antspaudą? Ne, nepamatysi,

viską palikau tenai. Sukramčiau, suvirškinau - ir į skylę. Tenai graibyk, jeigu širdis leidžia!"

- Taip, - ištaria kuo ramiau. Atstumia langelį, įkvepia gurgšnį nakties vėsos.

- Kad kiek, būtumėt baudą sumokėjęs, - mirteli tartum paglostyta katė bendrakeleivė, atidengdama geltoniu išmargintą burną.

Baudą? Aš ją jau sumokėjau! Už žandikaulį ir laikrodėlį, ikištą irgi lyg užmokestį. Už ką dar mokėti? Gal už auksines tamstos iltis? Ne, gana! Nenupirksit!

"Linai, Lineli... tik neprasidėk su tais savo draugais... jau nebedaug liko... ir Justė laukia... vėl drauge..." Prieš akis ima bėgti lygi tėvo rašysena. Ir motinos mintys. Tie įvairaus formato lapeliai dabar guli lagamine. Ar ne tikėjimu persunktos eilutės buvo šviesele, prasimušusia pro tirštas ūkanas? O gal teismo salėje, kur nežinios atrodė mažiau negu žioplių - kas paleis po Laukupius šnekas! - vos išvydęs netikėtos šalnos nubaltintas tėvų galvas ir ietimis į jį smingančias - kaip, sūnau? - akis, pasirašė sau papildomą nutartį: nekristi užmerktomis akimis į bedugnę, ieškoti nors sutrūnijusio lieptelio per ją arba aplinkinio kelio, tegu ilgo, atmušančio kojas, bet kuo toliau vedančio nuo prarajos, čia pat pražiodžiusios savo nasrus?

Į akis plyksteli salono plafono šviesa, kilstelėdama nuo krėslų užliūliuotus kūnus. Autobusas stovi nurimęs,

Atkelta iš 11 psl.

ir konduktorė vos ne kiekvienam, besibraunančiam pro duris, primena:

- Neišsivaikščiokim. Stovėsim tik dešimt minučių.

Linąs atlapa krūtine geria stingdanti nakties aromata. Jaukus šiurpulys bėginėja prakaitu apsiplūsią oda, tarsi plėšdamas nuo jos prilipusius marškinius.

Pusiaukelė.

Žiūrėdamas į stotelėje kabančius tvarkaraščius, pajunta už nugaros lyg prie grobio sėlinančius lengvus žingsnelius. Jie nutyla čia pat, vos neatsitrenkdamį į jį. Keistas jausmas permelkia visą kūną, tartum staiga pajutus pavojų. Nori riktelti: nemėgstu, kai už nugaros stovi! - bet liežuvis prilimpa prie perdžiūvusio gomurio, galvoje ima skrieti kelionės kadrai, kol atkrinta visi, išskyrus pačią pradžią: staigus nustebusių, gal netikinčių, gal abejojančių akių žvilgsnis, blykstelėjęs į jo akis, beieškant autobuse savo vietos.

- Ar ne Milius būsit?

Balsas smeigia į nugarą aštriomis, aiškaus įsitikinimo užtaisytais strėlėmis, kurių bejėgis išsisukti. Belieka atsigręžti iš lėto ir nušvisti džiugaus, netikėto susitikimo užpilta šypsena:

- O, Dita?! Iš kur? Kaip?

- Namu dardu. Pas tėvukus. O tu?

- Ir aš ten pat.

- Iš studijų?

Taip, jeigu tuos metus galima pavadinti studijomis, šmėsteli mintis.

- Ne,- nusuka žvilgsnį.- Dirbu.

- Kur?

- Viename neplačiai pagarsėjusiam...- nutyla, ieškodamas tinkamesnio žodžio. Tuo metu į nakties tamsą įsirėžia šaižus autobuso signalas - judėsim! - ir tai jam kaip išsigelbėjimas.

Ji dar kažką greitomis beria apie save, bet Linas kone bėgte pasileidžia to signalo pašauktas, veržte įsiveržia pro duris ir klesteli į savo vietą prie lango. Tačiau ir čia neranda nusiramimo, net per krėslo atlošą jaučia nugarą tebesmaigstančias strėles. Ko

lakstau lyg zuikis, paprasčiausio atsitiktinumo užkluptas mokyklos laikų meilės? Ką, ligi šiol netekėjusi? Bet ne todėl, kad manęs būtum laukusi? Žinoma, ne. Ir keliai mūsų išsiskyrė tuoj pat po paskutinio skambučio. Kiekvie-

Vidurnakčio kely

nas nuėjom savu - platesniu ar siauresniu,- bet pačių pasirinktu ar gyvenimo padiktuotu keliu, be gilių atodūsių palikę meiles. O jeigu kuris iškrypom iš savojo, tai nėra ko dabar vienas kitam aiškinti ir įrodinėti. Ir nuo mažo akmenėlio žmogus gali slystelėti į šunkelį, o paskui ilgai dvokti kitiems maurynų dumblu. Žiburiuojančiose versmėse būk išsiprausęs, o, žiūrėk, koks vaikščiojantis purvų surinkėjas ims ir leptels: "Ir tu į tuos narsus buvai pakliuvęs!" Todėl Linas atsitvėrė nuo aplinkinių prisiminimus slopinančia siena ir tik pats sau norėjo būti ir teisėju, ir advokatu.

O autobusas, savo žibintais plėšdamas sutemų maršką pusiau, dūmė pirmyn, kam atitolindamas, kam priartindamas džiugias ar liūdnas akimirkas. Už vienodą kainą jis gabeno skirtingus likimus, kuriuos netrukus vieną po kito išsvies į nakties glėbį.

Miego alpulys čiuožteli Lino kūnu, panardindamas jį nebūties gelmėje. Jis eina nykia dykuma Laukupių link, lyg mirażas žerinių nepasiekiamoje tolybėje. Eina ilgai, bet miestas nei artėja, nei tolsta. Pagaliau pasileidžia tekinas. "Kur tu skubi, Linai?- šaukia Justės balsas.- Ar nematai, kad miestas jau tuščias?" Tačiau jis iriasi į priekį, nebudamas biraus, kojas sivilinančio smėlio. "Nepalik nors mūsų, sūnau..."- sidabru sušvinta tėvų galvos. Bet jo galingas kumštis jau lekia virš miesto ir į prasivėrusią nuo smūgio žemę nugarma visi Laukupėnai...

- Linai!- pašaukia kažkas. Jis lošteli ir pamato šalia Dita.- Atvažiavome...

Užtirpusios kojos nenori paklusti. Jis žengia lyg invalidas paralyžiaus iš-

klaipytomis galūnėmis. Dita greitesnė, ji jau laukia prie durų - pakeliui juk! Glustelėjusi prie peties, kala smulkiais žingsneliais šalimais, be perstojo ryškiomis spalvomis piešdama savo studijas, gastroles po užsienį su kažkokiu ansamblėliu. Daltonikas aš, ir nusispjaut į tavo drobes!- vos nesurinka Linas. Susitvardęs protarpiais linkčioja galvą, nors Ditos žo-

džiai tirpsta vidurnakčio tamsoje, menkais trupinėliais tepasiekdamas jo sąmonę.

- Man čia,- sustabdo jos nutrūkęs plepėjimas ar ji pati, užšokusi iš priekio. Karščiu alsuoja prasivėrusios lūpos. Jis gręžiasi į šalį, bijodamas sudegti.- Kada grįši?

Kažkur giliai viduriuose ima pukšėti derva - saugokis, mergyt! Bet Linas kietai sukanda dantis, kramtydamas įnirusią masę.

- Aš negrįšiu,- prataria ir netikėtai stveria už pečių išsigandusią Dita, grubiai prisitraukia ir įsisiurbia į lūpas.

- Kvailys!- ji trenkia Linui per veidą ir ištrūkusi ištirpsta tamsoje.

Aštriomis adatėlėmis sudilkčioja skruostą, šnerves tebekutena kvėpalų ir prakaito tvaikas, o rankose vis dar jaučia glebų spurdantį kūną. Atsitokėjęs sugniaužia saujoje lagamino rankeną ir nuskuaba gatvę. "Kvailys, kvailys!"- dunksi po kojomis šaligatvis. Su kiekvienu žingsniu nupurto nervingas drebulys, tartum vidurnakčio drėgmė brautusi pro odą.

Kai ištiesia ranką, ieškodamas durų skambučio, ilgai grabalioja, neužčiuopdamas. Bet tuo metu lange blykstelį žiburys, o koridoriuke išgirsta skubius žingsnius. Jis tvirtai įsikimba į varinę rankeną, net pajunta, kaip iššokusiose gyslose tvinkčioja kraujas.

- Kas ten?- skrodžia kiaurai baukštus, virpantis balsas, ir jis dvejoja, ką atsakyti motinai.

Vygandas Pranskūnas

Apie eglutes, kurios gali kainuoti nuo 4 iki pusės tūkstančio litų, ir kitus miškininkų rūpesčius.

Rokiškio miškų urėdijai priklauso 52 tūkstančiai hektarų miškų.

Valstybiniai miškai užima 20 tūkst. ha plotą, rezervuota privatizuoti - beveik 18 tūkst., jau privatizuota 13,4 tūkst. ha.

Urėdijai pavaldžios 10 girininkijų ir beveik 40 eiguvų (šiuo metu vyksta jų reorganizacija). Geriausiai tvarkosi Kamajų ir Vyžuonos girininkijos, kurioms vadovauja Sigitas Markevičius ir Juozas Mačiulis.

Urėdijai priklauso ir medelynas, kuris vienas didžiausių Lietuvoje.

"Nemažai problemų iškyla su privačių valdų savininkais. Yra žmonių, kurie norėtų išsikirsti miško dalį plynai. Tačiau per 2 metus jis turi būti atsodintas. O privatininkai dažnai neturi patirties, kartais ir noro tuos plotus atsodinti. Suprantama, kad miško atsodinimas yra nepigus ir kruopštus darbas. Bet visada tiek mes, tiek medelynas savininkams pasiruošę ateiti į pagalbą", - sakė urėdo pavaduotojas Gintautas Baronas.

Šaltą šių metų žiemą žmonėms gali prireikti daugiau kuro. Jo užtektinai yra urėdijos sandėlyje, girininkijose. Miške sausulių galima prisipjauti ir be leidimo. Tokių medžių kleimavimas nebūtinai.

Neretai miškai kertami neteisėtai, dažnokos ir vagystės. Štai ką rašo Girios girininkijos eigulys Romualdas Bieliūnas tarnybiniame pranešime urėdijai (kalba ne-taisyta - aut. pastaba).

"1998 m. rugpjūčio 15 d., apeidamas eiguvos miškus, radau Petrinės miške penkis žmones, savavališkai kertančius mišką. Pažinau Joną Vilį, gyvenantį Aukštakalnių km., jo žentą Tymuką, Kamajų vidurinės mokyklos mokytoją, kitų trijų nepažinau. Kirtėjai turėjo du motopjūklus "Hugsvarna". Jonas Vilys siūlė degtinės, 50 litų. Kai atsisakiau, pradėjo grasinti, kad užmuš. Kadangi buvau

vienas, liepiau daugiau nekirsti ir išvažiuoti ieškoti liudininkų. Iš Jūžintų paskambinau policijai, kad padėtų su-laikyti miškavagius. Su liudininku grįžau į įvykio vietą, bet kirtėjų jau nebera-dome. Atvažiuavę policijos darbuotojai iš-matavo kelmų storį, fotografavo.

Aš jau anksčiau žinojau, kad Jonas Vilys savavališkai kerta mišką, jį išpė-jau. Jo brolis Rimantas - Antanas Vilys, atėjęs pas mane į namus, perdavė savo brolio grasinimą nesirodyti miške, nes gyvas negrįšiu.

Pasirašydamas protokolą, Jonas Vi-lys, dalyvaujant girininkui, vėl grasino mane užmušti".

Atrodo, komentarai nereikalingi. Jono Vilio veikla buvo įvertinta daugiau kaip 2200 litų. Tačiau "garsusis kirtėjas" pinigų nesumoka. "Sumokėsiu, kai turėsiu", - sa-ko.

Artėja Šv. Kalėdos. Greit prasidės eg-lučių pirkimo vėjus. Kasmet iš urėdijos nu-perkama apie 2 tūkstančius eglučių.

"Jų užteks. Eglutėmis bus prekiaujama Rokiškio mieste nustatytose vietose, me-delyne, visose girininkijose. Iš anksto pa-skelbsime ir pardavimo grafikus. Iki metro aukščio eglutė kainuos 4 Lt, nuo metro iki dviejų - 7 Lt. Šakas pardavinėsime kaip ir pernai - po litą", - sakė G. Baronas.

Kasmet atsiranda norinčių eglutę nusi-kirsti savavališkai. Bet taip elgtis, matyt, neverta - galima susigadinti ir kalėdinę, ir naujametinę nuotaiką, nes už tai gresia baudos nuo 100 iki 500 litų ir dar reikės trigubai atlyginti miškui padarytą žalą. Tad tokia eglutė gali kainuoti daugiau kaip pu-sė tūkstančio litų.

Pašnekovas sakė, kad artimiausiu laiku miškai bus labiau saugomi. Miškininkams talkins kelių policijos pareigūnai.

Rajono miškininkai "Pragiedrulių" skai-tytojams iš anksto palinkėjo šventinės nuotaikos.

Rimantas Jurgelionis

Anuo metu čiuožykloje

Atėjo ankstyva žiema. Prailgo vakarai. Jaunimas nuobodžiauja. Dauguma šlitinėja gatvėmis, sėdi aludėse ir nuolat dailiąją lytį mini bjauriais žodžiais. Toks, matyt, gyvenimo būdas.

Einu pro Juozo Tumo - Vaižganto mo-kyklą. Prie pat gatvės įrengta čiuožykla. Traška lazdos, laksto ritulys - žaidžia ledo ritulį. Pagalvoju, vargu ar gali pasinaudoti čiuožykla, kuris nemoka arba neturi noro lakstyti su lazda paskui ritulį. Tarkim, mer-gaitės...

Kur buvo rengiama čiuožykla prieška-rio Lietuvoje?

Čiuožykla būdavo rengiama prie malū-no (dabar - paminklų dirbtuvės) esančio tvenkinio. Čiuožykloje būdavo namelis, kur galėjai persirengti, užsidėti pačiūžas. Ji būdavo aptverta paprasta vielos tvore-le, tarpais prikaišiota eglučių. Aikštė ap-šviesta lemputėmis. Maloniai nuteikdavo skambanti muzika. Čiuožykla buvo apmo-kama. Vakaraus susirinkdavo labai daug jau-nimo ir suaugusiųjų. Vyresnio amžiaus žmonės ateidavo tik pasižiūrėti.

Čiuožykla buvo bendravimo vieta. Čiuoždavo vienas kitam netrukdydami, ra-tu. Jeigu kuris kliudydavo, tai visuomet mandagiai atsiprašydavo, parvirtusiam pa-dėdavo atsistoti. Vaikinus dažnai matyda-vai čiuožiančius susitvėrus su mergino-mis. Taip jos jausdavosi saugiai. Buvo kokios trys tvirtos kėdės su pavažomis. Džentelmenai stambesnius ponias tose kė-dėse pavėžindavo. Nebuvo triukšmadarių, nesigirdėjo keiksmazodžių. Apie 8 val. va-karo sumirksėdavo lemputės - tai ženklas, kad mokiniai privalo eiti į namus. Mokyto-jai griežtai kontroliuodavo.

Tai taip nenuobodžiai, sveikai, linksmai buvo leidžiami žiemos vakarai.

Vytautas Garška

*Kas gražu, atsilieps, kas
teisinga, nemirs, nors vandenim,
kalnais apklotum.*

Vaižgantas

PRAGIEDRULIAI

Nepriklausomas rokiškėnų laikraštis

1998 m. gruodžio 8 d. antradienis. Nr. 75. Kaina 0,80 Lt.

Gyventojai kviečiami į savivaldybę

Šiandien rajono savivaldybėje gyventojus priims Panevėžio apskrities viršininko administracijos darbuotojai.

11 – 12 val. 303 kab. – apskrities viršininkas T.Josas;

10 – 12 val. 304 kab. – apskrities viršininko pavaduotojas A.V.Grėbliūnas;

9 – 12 val. 703 kab. – Žemės ūkio skyriaus vedėjas A.Kriaučiūnas;

702 kab. – Žemės tvarkymo departamento direktorius K.Vaičiūnas;

510 kab. – Socialinių reikalų skyriaus vedėja G.Jurgelevičiūtė;

310 kab. – Teisės ir savivaldybių reikalų direktorė R.Busilienė.

10 – 12 val. rajono ūkininkus, žemės ūkio bendrovių, perdirbimo įmonių, kooperatyvų, bankų, visuomeninių organizacijų, žemės ūkio skyriaus darbuotojus kviečiame į susitikimą – diskusiją su Paskolų garantijų fondo atstovais (I a. salėje).

9 – 14 val. seniūnijose gyventojus priiminės Žemės tvarkymo departamento specialistai.

AVARIJA SANKRYŽOJE

Savaitgalį iškritęs sniegas ir atšilęs oras apsunkino važiavimo sąlygas, todėl šalies keliuose padaugėjo autoavarijų. Jų buvo ir mūsų rajone.

Sekmadienio pavakarę gana ženkliai apdaužyti du automobiliai Rokiškyje. Panevėžio ir Vilties gatvių sankryžoje 16.15 val. rokiškietis A.S., vairuodamas automobilį "Citroen XM" Vilties gatve, nepastebėjo nuo viaduko atvažiuojančio AB "Rokiškio sūris" KAMAZ' o su priekaba. "Citroen" vairuotojas pagrindinę gatvę kirto prieš pat sunkvežimį. Šio automobilio slidžiam kelyje sustabdyti nebuvo jokių galimybių. Nuo smūgio "Citroen" apsisukė ir trenkėsi į prie sankryžos (keliuke į "Lietuvos kuro" degalinę) stovėjusį automobilį "Volkswagen Jetta", prie kurio vairo sėdėjo Valstybės saugumo departamento inspektorius A.B. Avarijos metu sudaužyta "Citroen" dešinioji pusė ir "Volkswagen Jetta" priekis. Į ligoninę nuvežta avarijos kaltininko automobilyje sėdėjusi rokiškietė O.Š.

Vitas Žitkus

Autoriaus nuotrauka

Po susidūrimo.

**KVIEČIAME Į
KALĖDINĘ LOTERIJĄ
Tel. 33959
RESPUBLIKOS G. 113**

"Rokiškio pragiedrulius" 1999 metams galima užsisakyti visuose paštuose, redakcijoje, pas visuomeninius platintojus.

Primename, kad užsiprenumeruoti laikraštį kitiems metams kainuos:

1 mėn. - 6 Lt; 3 mėn. - 18 Lt; 6 mėn. - 36 Lt.

Mūsų prenumerata pigiausia.

Skaitytojus taip pat informuojame, kad skelbimai, padėkos, sveikinimai, užuojautos į "Rokiškio pragiedrulius" priimami nemokamai.